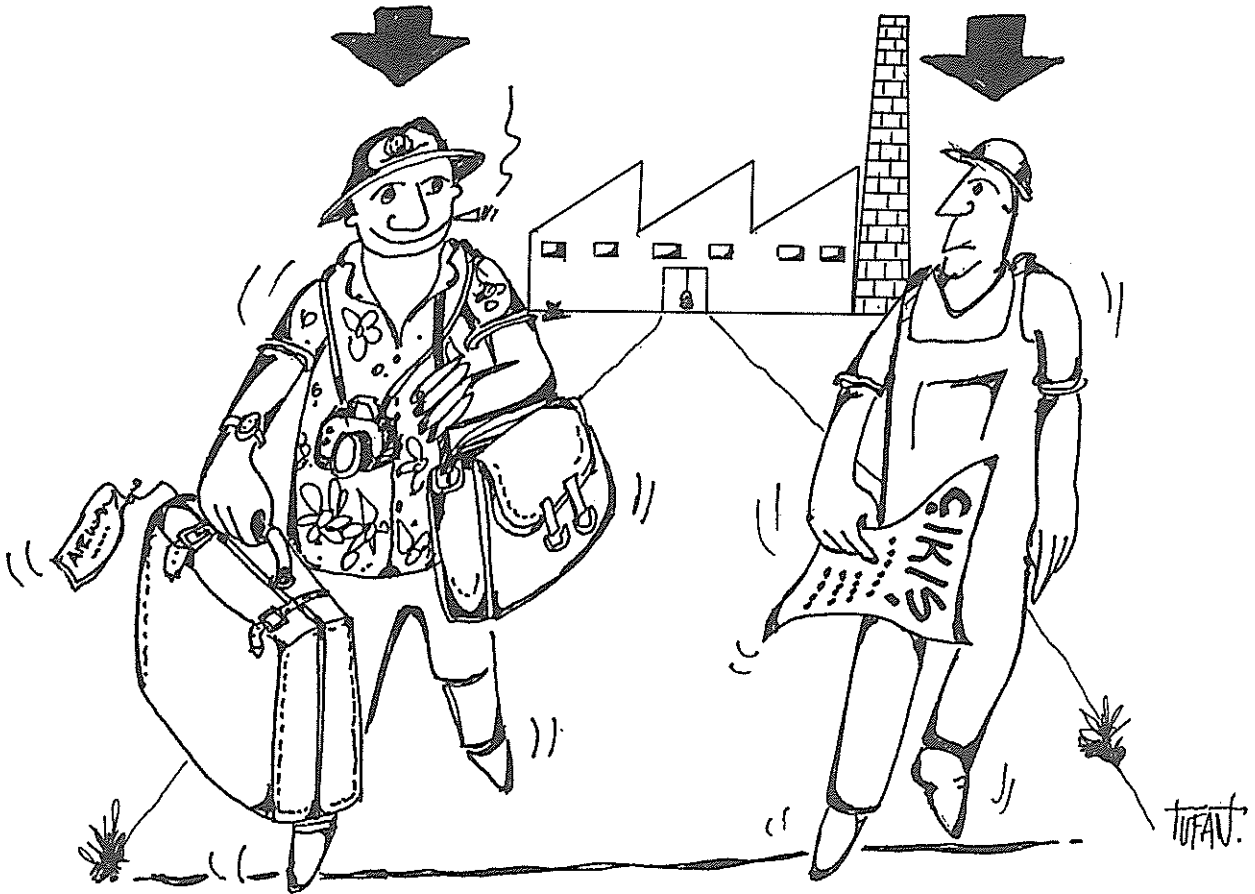

bülten

TMMOB MAKINA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ AYLIK YAYIN ORGANI

ZORUNLU TATİL ~ SORUNLU TATİL

❑ OTOMOTİV ve YAN SANAYİNDE YENİ GELİŞMELER, YENİ UMUTLAR PANELİ

❑ ŞUBEMİZ SEKRETERYASINDA BAŞARILI ORGANİZASYON; İZMİR ÇEVRE SEMPOZYUMU

❑ DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ AMACINA ULAŞABİLECEK Mİ?

❑ 2 TEMMUZ SİVAS KATLIAMINDA YİTİRDİKLERİMİZİ, ÖZLEMLE, SAYGIYLA ANIYOR, KATLIAMI YARATANLARI BİR KEZ DAHA LANETLİYORUZ.

❑ AMATÖR DENİZCİ KURSUNUN 2. DÖNEMİ 5 TEMMUZ 1994'DE BAŞLIYOR. KAYITLAR DEVAM EDİYOR.

❑ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLERİ "EĞİTİMLERİNİ" TARTIŞTI.

❑ ŞUBEMİZ TÜRK SANAT MÜZİĞİ GRUBU DİNLETİSİ. 29 TEMMUZDA LOKALDE.

❑ JANTAŞ, SSK, İNŞAAT EMLAK, TÜPRAŞ ve VESTEL'DE YENİ İŞYERİ TEMSİLCİLERİMİZ BELİRLENDİ.

Dinamik Sürücü Kursu

Ücretsiz trafik eğitim seminerlerine devam ediyor.

*Bilinçli yaya ve sürücülerle
Sağlıklı ve güvenli bir trafik için
bir hafta değil bir yıl boyunca sizlerle*

Atatürk Cad. No: 422 Kat:3 Alsancak - İZMİR
Tel: 422 57 56 - 465 27 25

GÜVENÇ METAL ENDÜSTRİ
Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi

- ÇELİK KONSTRÜKSİYON
- TANK, SILO, BUNKER
- MAKİNA
- PASLANMAZ ÇELİK İMALATLAR
- PROSES BORU HATLARI
- POMPA TESİSLERİ
- İMALAT - MONTAJ - TAAHHÜT

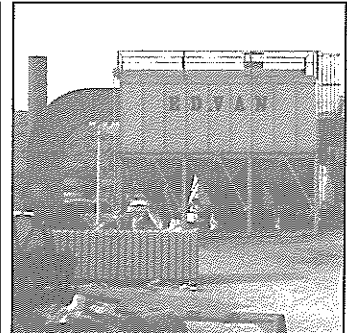
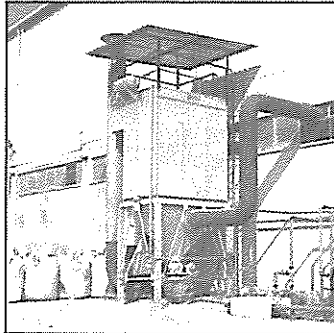
BÜRO: Gazi Bulvarı 1364 Sokak No:14/405
Sema Han 35350 İZMİR
TEL ve FAKS: (232) 484 53 75
İMALAT: Metal İşleri Sanayi Sitesi 4. Sokak No.38
35470 Kısıkköy - İZMİR
Tel: (232) 257 52 68

Tozlu Ortamınıza Tek Çözüm FİLTRE dir. "O DA BİZİM İŞİMİZDİR"

- HÜCRELİ SİSTEM JET FİLTRELER,
- HÜCRELİ SİSTEM MEKANİK FİLTRELER,
- KAMLI SİSTEM MEKANİK FİLTRELER,
- BACA GAZI FİLTRELERİ,
- AÇIK TİP TORBALI FİLTRELER,
- SIKLONLAR,
- MULTISIKLONLAR,
- YAŞ SİSTEM TOZ TUTUCULAR.

HİZMET VERDİĞİMİZ SEKTÖRLERDEN BAZILARI

- Çimento, Seramik, Fayans ve tuğla fabrikaları
- Mobilya, Kereste, Sunta, Kalem, Kağıt ve Ambalaj fabrikaları
- Demir, Çelik ve Döküm fabrikaları
- Yem, Gıda Maddesi ve Un fabrikaları
- Tekstil ve İplik fabrikaları
- Kimyasal üretim yapan Mamül ve Hammadde fabrikaları
- Kömür, Maden ve Kireç ocakları
- Mühendislik, Tesisat ve taahhüt firmaları.

VANTİLATÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Merkez: 2629 Sok. No: 24 1.Sanayi Sitesi 35110 İZMİR Tel:(232) 433 78 33 - 457 37 05 Fax:(232) 433 78 28
İstanbul Büro: Porpa İş Merkezi Kat. 5 No: 249 Okmeydanı 80270 İSTANBUL Tel:(212) 222 13 23 Fax:(212) 222 13 24
Fabrika: Çiknikçi Köyü 10303 EDREMIT Tel:(266) 373 18 25 Fax:(266) 373 16 99

TEMMUZ 1994

Yıl: 8 Sayı:62

MMO İzmir Şubesi Adına Sahibi
Fasih KUTLUAY

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Kazım UMDULAR

Yayına Hazırlayan
Asuman KAYIRICI

Bülten Yayın Komisyonu:

Oğuz İNCEOĞLU
Fikret EKİCİ

Ali Doğan COŞGUN
Nilgün BAYDAN
Nilgün ATALAY

Gönderilen yazıların yayınlanıp yayınlanmamasına, TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu karar verir. Yayımlanan yazılardaki sorumluluk yazarlarına, ilan ve reklamlardaki sorumluluk ilanı veren kişi ve/veya kuruluşa aittir. Bülten'e gönderilen çeviri yazıların kaynağı mutlaka belirtilir. Gönderilen yazılar, yazarlarına geri verilmez.

Dizgi ve Sayfa Düzeni:

AKAR TANITIM Tel: 441 69 47

Teknik Hazırlık ve Baskı:

Altındağ Matbaası Tel: 421 54 75

Yönetim Yeri:

Atatürk Cad. No:422 K: 5
35210 Alsancak / İZMİR

Tel: (232) 422 08 11-463 55 54

Fax: (232) 422 60 39

Baskı sayısı: 3800

1994 YILI REKLAM BEDELLERİ

Arka Kapak 5.000.000.-TL.
İç Kapaklar 3.500.000.-TL.

İç Sayfalar

Tam Sayfa 2.500.000.-TL.
1/2 Sayfa 1.300.000.- TL.
1/4 Sayfa 700.000.- TL.

Fiyatlara KDV eklenir

ÇEVRE SEMPOZYUMUNUN ARDINDAN

10-11 Haziran 1994 tarihlerinde Şubemiz Sekreteryahında TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulunun düzenlediği "İZMİR ÇEVRE SEMPOZYUMU" oturumları ve tartışmalı toplantıları ile büyük ilgi gördü.

33 konuşmacının bildirdi sempozyumda "Yeşiliyle, Mavisıyla, Kültürüyle, Çağdaş, Sağlıklı Bir İzmir İçin" geliştirilen çözüm önerileri tartışıldı.

Şube Yönetim Kurulumuz bu organizasyonun gerçekleştirilmesi sürecinde; somut çalışma örnekleriyle "egzoz gazı emisyonları ve baca gazı analiz ölçümlerine" ilişkin konularda yetkililerle görüşmelerde ve görev isteminde bulundu Sürdürülen çalışmaların içeren dosyaları sundu.

Sempozyumda yer alan; uzmanlık alanımıza giren konularda görev taleplerimizin ve sempozyum sonuçlarının yaşama geçirilmesinin takipçisi olacağız.

Odamızın kuruluşundan bugüne hava kirliliğinin azaltılması ve enerji tasarrufunun sağlanması amacıyla yönelik sürdürdüğü çalışmalar sanayi kuruluşları ve toplumun diğer kesimlerince benimsenmesine karşın, "Mahalli Çevre Kurulu"na bu çalışmalarımızın daha da gelişmesinin önüne konulan engeller anlaşılır gibi değildir.

1994 Mayıs ayından itibaren Mahalli Çevre Kurulunca, bilimsel ölçütlere dayanmayan yaklaşımlarla Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği uyarınca Şubemizin hazırladığı Baca Gazı Analiz Ölçüm Raporları, "emisyon izninin alınmasında" esas kabul edilmemektedir.

Bu konuda Odamızın "Resmi" bir kuruluş olmaması ve İzmir'de yeterince resmi kuruluşun varlığı gerekçe gösterilerek alınan Tavrı Resmi Çevreleri bilimsellikten uzaklaştırmaktadır. Oysa geçmişte sekreteryasını Şubemizin üstlendiği bir dönemde Odalarımızca hazırlanan ÇED raporunun Gencelli Termik Santraline ilişkin açılan davada Danıştay nezdinde hazırlanan tek bilimsel rapor olarak gösterilmesi, bu alandaki çalışmalarımızın bilimselliğini ve tarafsızlığını gösteren kanıtlardan biridir.

Odalarımızın yaşamda işlevselliğinin artırılmasına yönelik çalışmalarımız herşeye karşın sürecektir. Şubemizin 1980 yılından bu yana aralıksız sürdürdüğü çalışmalar bu engeli de aşacağımızı göstermektedir.

OTOMOTİV YAN SANAYİNDE YENİ UMUTLAR

1 Haziran 1994 tarihinde Şubemiz ile Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın birlikte düzenlediği "Otomotiv ve Yan Sanayinde Yeni Gelişmeler ve Yeni Umutlar" paneli oldukça hararetili tartışmalara sahne oldu. Panelde varılan görüşlerin, başta Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı olmak üzere hükümetin ilgili birimlerine ulaştırılmasının ardından otomotiv sektörü lehine sonuçların alınmaya başlanması konusunda basında yer alan haberler sevindiricidir.

Geçen sayımızda olduğu gibi bir kez daha vurgularsak uluslararası rekabet ortamında ihracat koşullarının oluşması ancak sanayi kuruluşlarının modern üretim ve yönetim anlayışıyla yeniden yapılandırılması ile mümkündür.

TEMMUZ BEKLEYİŞİ

5 Nisan ekonomik istikrar programının üçüncü ayına girdiği bu günlerde programın belkemiğini oluşturan enflasyonun hiperenflasyona yöneliminin engellenmesi hedefi doğrultusunda "talebin kısılması" planı gerçekleşmektedir. Ancak bununun gerçekleşmesiyle birlikte üretim sektöründe kriz ortamı yaratılmıştır. Bu sonuçla birlikte çalışanlar için gerek yaşamın pahalılaşmasına ilişkin, gerekse iş güvencesine ilişkin olumsuz bir ortam doğmuştur.

Bu noktada Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 158 nolu kararının benimsenmesi olumlu bir gelişme olmakla birlikte, ivedilikle iç hukuka yansıtılarak yaşama geçirilmesi sağlanmalıdır.

Ayrıca kamu çalışanlarının grevli toplu sözleşmeli sendikalar haklarına ilişkin yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi ve Odamızın da kuruluşunda mesnet oluşturulan 135. madde olmak üzere Anayasa'nın çağdaş ve demokratik bir nitelikte yeniden düzenlenmesi sürecinde 50. Hükümet haklı bir toplumsal bekleyle karşı karşıyadır. Ülkemizin içinde bulunduğu bu zor dönemde gerçekleştirilecek yasal düzenlemelerle Temmuz ayında bu bekleylelere olumlu yanıt verilmesi gerekmektedir. Bu süreçte üyelerimize ve bizlere önemli sorumluluklar düştüğü inancındayız.

Gemiciler belgelerini aldı

Şubemizin, Gemi Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ile ortaklaşa düzenlediği Amatör Denizci Yetiştirme kursunun 25 Mayıs 25 Haziran 1994 tarihlerini kapsayan ilk dönemi tamamlandı. Büyük ilgi gören kursun 28 kursiyerleri, düzenlenen törenle katılım belgelerini aldılar.

Amatör Denizci Yetiştirme Kursunun 2. yeni dönemi 5 Temmuz 31 Temmuz 1994 tarihleri arasında yapılacaktır. Kurs ücretleri TMMOB üyeleri ve öğrenciler için 1.600.000 TL. diğer katılımcılar için 2.000.000 TL. dir.

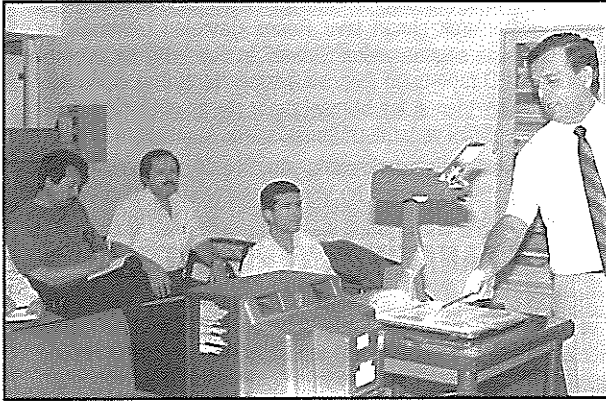

Aliğa'da Asansör Semineri

Şubemiz Aliğa İlçe Temsilcisi'nin talebi üzerine, Asansör Komisyonumuz görevlendirilerek Aliğa'da 3 günlük bir "Asansör Semineri" düzenlendi.

16-17-18 Haziran 1994 tarihlerinde düzenlenen seminere Şube Teknik Görevlerimiz Necmi Varlık, Asansör Komisyonundan Kamuran Özaydın, Haydar Ceylan, Haydar Aslan ve Engin Turgay görevli olarak katıldılar.

Kursiyerler 3 gün boyunca asansörle ilgili teknik konular, Asansör Projesi Hazırlama ve Kontrol Esasları hakkında bilgilendirildiler ve kurs sonunda katılım belgelerini almaya hak kazandılar.

Control Teknik firmasından bilgilendirme toplantısı

Control Teknik Firması ve İzmir'deki bölge yetkilisi EMS firmasının ortaklaşa düzenlediği "AC-DC Elektrik Motorları Hız Kontrol Sistemleri ve Sanayide kullanımıyla Sağlanan Enerji Tasarrufları" konulu seminer Şubemiz Lokalinde yapıldı.

EMS İzmir Bölge Müdürü Okan Tanıl ve Control Teknik Genel Müdürü Prof. Dr. Tamer Kutman'ın sundukları bilgilendirme toplantısını 27 üyemiz izledi.

Yeni İşyeri Temsilcilerimiz

Şube İşyeri temsilcilerimiz, işyerlerinde yapılan toplantı ve seçimlerle belirlenmeye devam ediyor.

Belirlenen yeni temsilcilerimiz şunlar:

Jantaş; Oktay SAKOĞLU ve Şukru ŞENTÜRK, SSK İnşaat Emlak; İlhami AYRANCIOĞLU ve Hüseyin ALPARSLAN, TÜPRAŞ; Ö. Faruk İMAL, Gemil HEFYALNİZ ve Cüneyt YAZAN, VESTEL; Elife ACAR, Halil TURAN, Yaman ÖZTAN

Enerji Tasarruf Odakları

Elektrik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğünden Enerji Tasarruf Uzmanı Hediye YILLIKÇI tarafından üyelerimize ücretsiz olarak sunulan "Enerji Tasarruf Odakları" semineri Şube Lokalimizde 26 Mayıs 1994 günü yapıldı. Daha çok fabrikalarda ve sanayi tesislerinde enerji tasarrufunun nasıl bir program ve yöntemle gerçekleştirilebileceğini anlatan Hediye YILLIKÇI, konuyla ilgili dokümanların da Ankara'daki Genel Müdürlükten edinilebileceğini bildirdi.

Dalgıçlar PADI sertifikalarını aldılar.

Şubemizin düzenlediği dalgıçlık kursunu başarıyla tamamlayan genç dalgıçlar, kurs sonunda birer "PADI Sertifikası" sahibi oldular.

Resimde kursiyerlerimizden, Oylun GÖKKAYA, Melih YALÇIN, Ömer GÜNDÜZ, Tanju ARKAYIN, Vecdi KARTAL, Hüseyin ÇUKUR, Mehmet KAYALI, Mehmet SANVER, Kurs Hocası Necat ÇOŞKUN ile birlikte görülüyorlar.

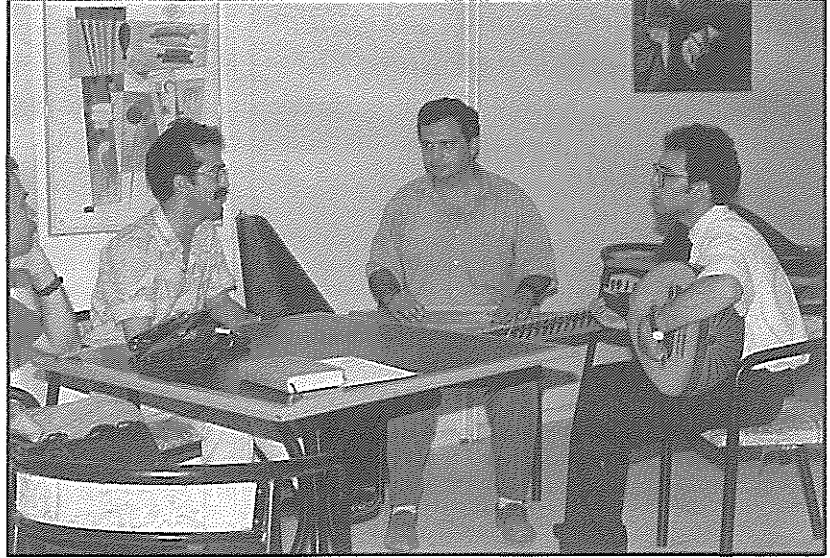
Lokal Etkinliklerimizde de ilk çalışma müzik konusunda başladı...

Şubemiz Sanat Müziği Grubu oluştu

Şubemiz Türk Sanat Müziği fasıl ve koro çalışmaları 6 kişilik bir kadro ile başladı. Bülten'imizin Mayıs ve Haziran 1994 sayılarında Sosyal Etkinlikler Komisyonumuzun yaptığı çağrı üzerine, Sanat Müziği konusunda çalışmak istediklerini belirten üyelerimiz şubemizi arayarak konuyla ilgili çalışma grubunun "çekirdek" kadrosunu oluşturdular.

Ali KARAN (ses), Ziraat Fakültesi'nden Ufuk BİROL (ses ve ud), E.Ü. Güneş Enerjisi Enstitüsünden Doç. Dr. Muhammed ELTEZ (kanun), Emine GÜZEL (ses) ve Jale SÖZ (ses)'ün katılımıyla oluşan TSM grubunun çalışmalarına E.Ü. Devlet Türk Musikisi Konservatuvar öğrencilerinden Murat BAL da destek veriyor. İlk toplantısını 13 Haziran 1994'de Şube Lokalinde gerçekleştiren grup, haftada bir gün birlikte çalışma kararı aldı.

Dinleti verebilecek bir koro ve saz grubu oluşturmayı hedefleyen grup, ilk etkinliğini 29 Temmuz 1994 Cuma günü saat 20.00'de Şube lokalimizde gerçekleştirecektir. Bu dinletide üyelerimizi lokalimizde görmekten mutluluk duyacağız.

TSM grubunun ilk toplantısında, Ufuk BİROL, Muhammed ELTEZ ve Murat BAL prova amacıyla başlatıkları fasılı güzel bir dinletiyeye dönüştürdüler.

Endüstri Mühendisleri "Eğitimlerini" tartıştı

27 Mayıs 1994 günü EBSO Meclis Salonu'nda Şubemiz EMDK tarafından düzenlenen "Türkiye'de Endüstri Mühendisliği Eğitimi paneli", öğrencilerin ve öğretim üyelerinin katılımı ile oldukça renkli geçti.

Şubemizin düzenlediği "Türkiye'de Endüstri Mühendisliği Eğitimi Paneli'ne Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Doç. Dr. İrem ÖZKARAHAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Nesim ERKİP, Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Dr. İhan OR ve Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Prof. Dr. Demir ASLAN konuşmacı olarak katıldılar. Paneli Şubemiz

EIMDK Komisyonu Başkanı Turhan ÖNGEN yönetti. Panelde dile getirilen görüşlerin küçük bir özeti burada aktarıyoruz;

Turhan ÖNGEN: Türkiye'de Endüstri Mühendisliği oluşumuna öncelikle üniversitelerden başlanmıştır. 25 yıldır üniversite düzeyinde mesleğe dönük eğitime ve 1980'lerde birlikte artan talebe rağmen bugün iş haya-

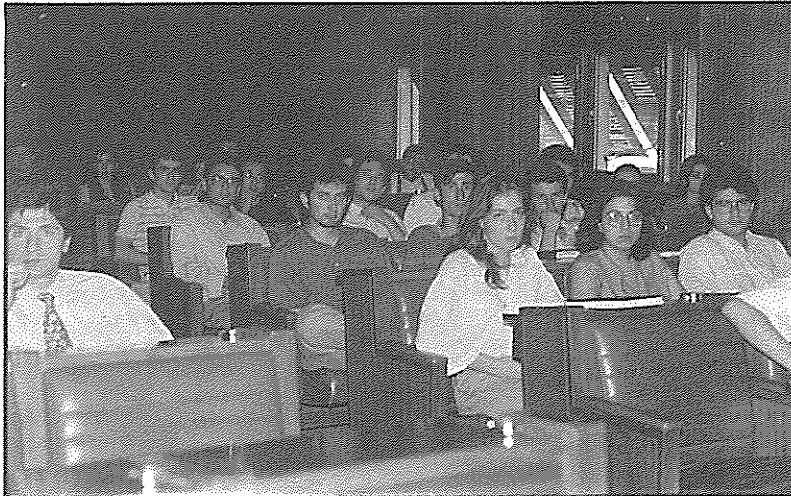
nda endüstri mühendisleriyle ilgili belirsizlik devam etmektedir.

Prof. Dr. Demir ASLAN; üniversitede yapısal sorunlar vardır. Hocaların ve öğrencilerin ders yükü ağırdır. Sürekli açılan yeni üniversite ve bölümlerde yetişmiş eleman bulunamamaktadır. Böyle giderse endüstri mühendisi istihdamında büyük sorunlar yaratacağıdır.

Doç. Dr. İrem ÖZKARAHAN: Endüstri ile endüstri mühendisliği bölümünün ilişkileri artırılmalıdır. Derslerde bilgisayar kullanımına geçilmelidir. Klasik ders verme yöntemlerinin değiştirilmesi gerekir. Araştırma yapabilecek ortam sağlanmalıdır.

Prof. Dr. Nesim ERKİP: Mühendislik eğitiminin ana hatlarını şöyle sıralayabiliriz: 1- Temel Bilimler, 2- Matematik, 3- Temel Mühendislik, 4- Endüstri Mühendisliği, 5- Beşeri Bilimler, 6- Diğer (Bilgisayar, Teknik Çizim, Sosyal Bilimler, Ekonomi). Bu ana program yanında bu yapıyı besleyen bir takım unsurların olması gerekir. Eğitim seçmeli derslerin yoğunlukta olduğu bir ortamda olmalı. Toplam ders yükünün az olduğu bir ortam olmalı, ve ders programları sürekli yenilenmelidir.

Prof. Dr. İhan OR: Gerek fakültede, gerekse bölüm olarak bugünlerde ders programlarında bir takım değişiklikler içindeyiz. Örneğin birtakım fizik, kimya dersleri daha konsantre bir şekilde verilerek yoğunluğu azaltırken, bunların yerine bir iki tane sosyal seçmeli ders konulacaktır. Sanayi ile işbirliği çok önemlidir.

Paneli üniversiteli gençler ilgiyle izlediler.

Türk Sanat Müziği Dinletisi

**Şubemiz TSM Grubunun ilk etkinliğine
tüm üyelerimiz davetlidir.**

Tarih : 29 Temmuz 1994 Cuma

Saat : 20.00

Yer : Şube Lokali

Ali Çetinkaya Bul. No: 72/1

Alsancak - İZMİR

HAYDİ PARTİYE!

Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık - Mühendislik
Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümü
1984 Girişliler...

8 Temmuz 1994 cuma akşamı,

MMO Lokalinde,
patates ve bira

partisinde buluşalım.

Ayrıntılı bilgi için, Hüseyin GÜNERHAN'ı mutlaka
arayınız.

Tel: 3880110-1243 veya 3886028

DUYURU TSE Belgesi almak isteyen firmalar

İzmir KOSGEB'ten yapılan açıklamaya göre imalatçı firmalar TSE Yeterlilik Belgesi almak veya belgenin sürekliliği sağlamak için KOSGEB'in laboratuvar ve teknik olanaklarından düşük fiyatlarla yararlanabilecekler.

Bu yönde KOSGEB tarafından tanzim edilecek raporlar TSE'ce aynen kabul edilecektir. Ayrıca firma belge alma koşulları içinde bulunan laboratuvar oluşturma ve teknik eleman bulundurma koşullarını da yerine getirmiş sayılacaktır.

Ayrıntılı bilgi için başvuru:
Tel: 2575354 Fax: 2575995

KONFERANS

İnşaatlarda Makina Mühendisliği
Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlar

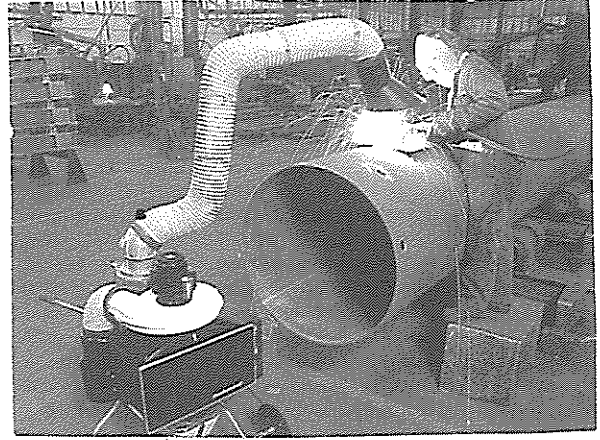
Konuşmacı: Haydar CEYLAN

Tarih: 4 Temmuz 1994 Pazartesi

Saat: 19.00 - 21.00

Yer: Şube Lokali

Ali Çetinkaya Bul. No: 12/1 Alsancak İZMİR

Nederman®

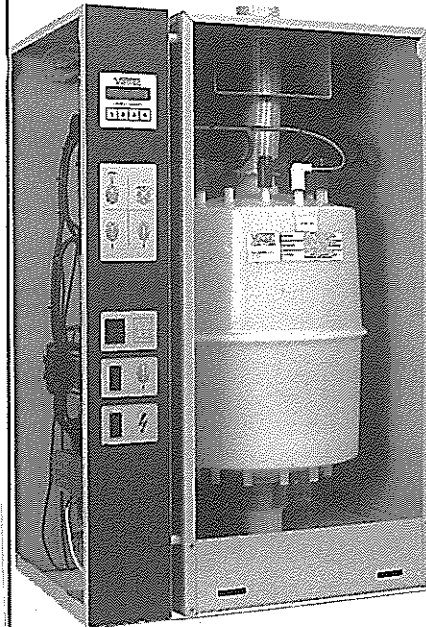
KAYNAK, KİMYASAL, OTO EKSOZ GAZLARI VE TOZ
İÇİN; ROBOT EKSOZ KOLLARI, ELEKTROSTATİK VE
KARTUŞLU FİLTRELER.

GENERAL FILTER®

- SENTETİK VE CAMELYAF
- POLİÜRETAN, POLYESTER
- HEPA VE TORBA
- AKTİF KARBON Hava Filtreleri

SHEARVEIL® & THERMOSCREEN®

Endüstriyel ve Genel Maksatlı Hava Perdeleri

VAPAC®

ODA TİPİ
KANAL TİPİ
BUHARLI
NEMLENDİRİCİ

IMCO LTD.

Ege Tic. Mrk.1203/7
Sok. No:2-M
Yenişehir-İZMİR
Tel(Fax):457 46 41
& 449 48 09

Demokratikleşebilecek miyiz?

18 Mayıs 1994 günü kamuoyuna açıklanan "Demokratikleşme Paketi"nden düş kırıklığı çıktı. 5 Nisan Ekonomik İstikrar Paketi ne kadar sert ve tavizsizse, Demokratikleşme paketi o kadar esnek ve ödüllüydü.

Anaya Değişikliklerinden olağanüstü Hal Yasasına 20'si öncelikli toplam 62 tasarının sıralandığı pakette hiçbir madde için takvim açıklanmadı ve Güneydoğu bölgesinin sorunlarının çözümlüne ilişkin tek bir madde yer almadı.

Pakette sadece yeni Anayasa taslağının 3 ay içinde hazırlanacağı sözü verildi. Ancak bunun da Meclisin çalışmasına bağlı olduğu kaydedildi.

Pakette değişiklik yapılması düşünülen öncelikli yasalar şu şekilde sıralanıyor:

1- Anayasa'nın 67-68-69 ve 79. Maddelerinin Değiştirilmesi; 2- 51-52, 82,84,96 ve 135. Maddelerinin Değiştirilmesi; 3- 158 Sayılı İLO Sözleşmesi; 4- Güvenlik Soruşturması Yasa Tasarısı; 5- Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme ve Grev Tasarısı; 6- İl İdaresi Yasa Tasarısı; 7- Ekonomik ve Sosyal Konsey Yasa Tasarısı; 8- Bağ-kur Yasa Tasarısı; 9- Olağanüstü Hal Tasarısı; 10- Patent Enstitüsü ve Patent Yasa Tasarısı; 11- Rekabetin Korunması Tasarısı; 12- Tüketiciyi Koruma Tasarısı; 13- Yök Yasa Tasarısı; 14- Çocuk Mahkemeleri; 15- Adliye Mahkemeleri İle Üst Mahkemelerin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Yasa Tasarısı; 16- Hukuk Yargılama Usulü; 17- Ceza Mahkemeleri Usulü Yasa Tasarısı; 18- İş Mahkemesi Usulü Yasa Tasarısı; 19- İdari Yargılama Usulü Tasarısı 20- Avukatlık Tasarısı.

Başbakan Tansu Çiller, demokratikleşme paketini açıkladığı konuşmasında, paketin eğitime ve çalışma yaşamına ilişkin düzenlemeleri öngördüğü maddelerini okumadan geçti.

Bir buçuk ay sonra

Paket açıklanalı 1.5 ay geçti. Açıklanmasından bugüne kadar ne oldu diye bir bakacak olursak; hemen hiç bir gelişme kaydedilmediğini görürüz. Kamu çalışanlarına grevli Toplusözleşmeli sendikal haklar yasası görüşmeleri askıda kalırken, İLO'nun 158. maddesinin iç hukuka

yanması konusunda olumlu gelişme kaydedilmedi. TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un da çabalarıyla oluşan partilerarası Anayasa Değişikliği Komisyonunun çalışmaları somut bir gelişme kaydedmeden tıkanma noktasına geldi.

Komisyonu kitleyen sorun, Anayasa'nın 24. maddesi oldu.

Anayasa'nın 24. Maddesi

Din ve Vicdan Hürriyeti:

Herkes vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

14. Madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayın ve törenler serbesttir.

Kimse idabete, dini ayın ve törenlere katılmaya dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz. Dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz.

Din ve ahlak eğitimi ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve orta öğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitimi ve öğretimi ancak kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin talebine bağlıdır.

Kimse devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfus sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun dini veya din duygularını, yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz."

Ve özellikle bu maddenin son paragrafı; yani devletin siyasi ve hukuki temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırmayacağına ilişkin hüküm ANAP ve RP'nin ittifakı ile Anayasa'dan çıkarılmak istendi. Ve bu iki parti 84. madde dahil uzlaşılan 14 yasa değişikliğine onay vermelerini bu maddenin kaldırılması koşuluna bağladılar. Ya hep ya hiç diyen bu iki partinin tavrı, sivil bir anayasa oluşturma çalışmalarını başından tıkmış oldu.

Sonuç olarak;

Ülkemizin çağdaş ve laik bir niteliğe ka-

vuşturulması; başta Anayasa olmak üzere tüm kurum ve kurallarıyla demokrasinin yerleştirilmesi sürecinde Anayasa değişikliğinin bir başka bahara kalması ve demokratikleşme paketinden düş kırıklığı çıkması, bizleri yıldırmaya değil, bu süreçte kararlı ve ısrarlı olmaya yöneltmelidir.

2 TEMMUZ 1993 SİVAS

2 Temmuz 1993 Cuma günü Sivas'ta seriat yanlısı güçlerin Pır Sultan Abdal Kültür Şenliğine katılan icinde yazar ve ozanların yer aldığı aydınlarımıza saldırısı sonucu 37 yurttaşımız yaşamını yitirmiştir.

Asım BEZİRCİ, Behcet AYSAN, Menekşe KAYA, Koray KAYA, Metin ALTIOK, Asaf KOCAK, Ugur KAYNAR, Erdal AYRANCI, Muhlis AKARSU, Muhibbe AKARSU, Nesimli ÇİMEN, Carlınna CUANNA, Hasret GÜLTEKİN, Muammer ÇİCEK, İnci TÜRK, Huriye ÖZKAN, Edibe SULARI, Yesim ÖZKAN, Belkis ÇAKIR, Serpil ÇANIK, Mehmet ATAY, Gülsüm KARABABA, Yasemin SIVRI, Asuman SIVRI, Özlem ŞAHİN, Nurcan ŞAHİN, Handan METİN, Salt METİN, Ahmet ÖZYURT, Murat GÜNDÜZ, Sehergül ATEŞ, Gülsender AKÇA, Serkan DOĞAN, Kenan YILMAZ, Ahmet ALAN, Ulvi ÖZKAN, Ahmet ÖZTÜRK

Aramızdan ayrılışlarının 1. yılında özlemle, saygıyla anıyoruz. Ülkemiz demokrasi tarihinde kara bir sayfa olarak yer alacak bu katliamı yaratanları lanetliyoruz. Türkiye'yi laik, demokratik ve çağdaş bir ülke konumundan uzaklaştıracak her türlü eylemin karşısında olduğumuzu bir kez daha bildiriyoruz.

Aliğa 5. Emek Şenlikleri

1-3 TEMMUZ 1994

Söyleşi

2 TEMMUZ SİVAS GERÇEĞİ

Konuşmacılar: Aydoğan - Nezahat YAVAŞLI

Tarih: 2 Temmuz 1994 Saat: 13.00 Yer: AKM Aliğa

Konferans

DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ VE SONUÇLARI

Konuşmacı: Ercan KARAKAŞ (SHP TBMM Grup Başkanı)

Tarih: 2 Temmuz 1994 Saat: 16.30 Yer: AKM Aliğa

Konferans

YEREL YÖNETİMLERDE SİVİL TOPLUM

ÖRGÜTLENMESİNİN ÖNEMİ

Konuşmacı: Doç. Dr. Koral GÖYMEN (ODTÜ Öğretim Üyesi)

Tarih: 3 Temmuz 1994 Saat: 16.30 Yer: AKM Aliğa

Şubemiz ve EBSO'nun ortak etkinliği; "Otomotiv ve Yan Sanayinde Yeni Gelişmeler, Yeni Umutlar Paneli"

Ufukta pembe bulutlar görünmüyor!

● Şubemizin, Ege Bölgesi Sanayi Odası ile ortaklaşa düzenlediği otomotiv ve yan sanayini konu alan panel, bu alanda yaşanan krizin boyutları ve çözümleri konusunda önemli saptamalar ve öneriler getiren bir platform oluşturdu.

● 1 Haziran 1994'de EBSO Meclis Salonunda yapılan paneli Selim YAŞAR yönetti. Panelistler; Hilmi ATILLA, Öcal TURAN, Turgut CANKILIÇ, Emine SÖNMEZ ve Şener MUTER, kriz konusunda görüşlerini dile getirdiler.

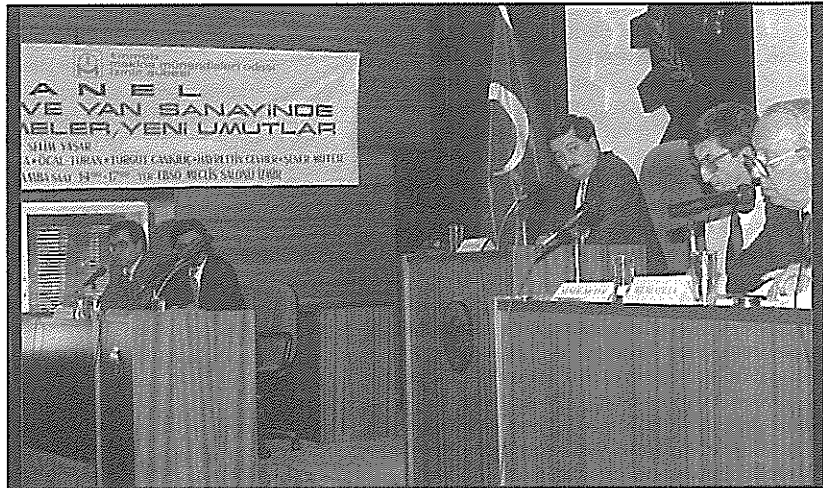
Kapak konumuz zorunlu veya sorunlu tatil, özellikle otomotiv sanayinde yaşanan büyük tıkanma ile gündeme girdi. Yüzlere işçinin işsiz kaldığı kapasitelerin düştüğü sanayicinin feryad ettiği bu günlerde, konunun gerçek boyutlarını tartışmak ve çözüm önerileri üretmek amacıyla, şubemizin sekreteryasında düzenlenen "Otomotiv ve Yan Sanayinde Yeni Gelişmeler, Yeni Umutlar" konulu panel 1 Haziran 1994 Çarşamba günü EBSO Meclis Salonunda yapıldı.

Panelin adı her ne kadar "yeni gelişmeler ve yeni umutlar" idiyse de, konuşmacıların çizdiği tablolar yeni gelişmelerin, yeni umutlara gebe olmadığı yolundaydı. Yine de başta EBSO Başkanı Selim YAŞAR olmak üzere konuşmacılar umutların canlı tutulması yönünde öneri getirmeyi ve kendilerinin de tamamen umutsuz olmadıklarını söylemeyi ihmal etmediler.

Gümrük birliği hedefi şüpheli

Selim YAŞAR (EBSO Yönetim Kurulu Başkanı): "1993 otomotiv için güzel bir yıldır. Avrupa gümrük birliğine girmek yolunda heyecanlı planlar yapıldı. Ancak 1994 başı hepimizi bir hayal kırıklığı ile karşı karşıya bıraktı. Türkiye bir yandan döviz, bir yandan faiz, bir yandan vergi kısılcındadır. Krizden çıkış yolu arıyoruz. EBSO olarak krizin sadece nedenlerini tartışmak değil, çare üretmenin önemli olduğu kanaatindeyiz. Biz Ege bölgesi sanayicisinin müşterek hareket etmesini, bu amaçla ortak bir şirket kurulmasını düşünüyoruz. Bu bir avantaj getirecektir."

Şener MUTER (Cevher Makina Gen. Md.) Sorun bugünün sorunu değildir. Bu darboğaz geçmiş dönemlerin aşırı tüketiminin sonuçları. Bugün devletin ekonomideki ağırlığı % 45, finansal sektörde % 70'dir. Karar mekanizması olarak devlet ve hükümeti görüyorsak, bugünkü darboğazın bana göre en önemli sorumlusu hü-

Otomotiv ve Yan Sanayinde Yeni Gelişmeler Yeni Umutlar Paneli EBSO Meclis Salonu'nda yapıldı

kümetlerdir. Türkiye'de iç pazara şartlanmış bir otomotiv sanayi var. Kimse otomotiv sanayini Avrupa topluluğuna ulaştırılacak bir sektör olarak görmedi. Türkiye'de otomotiv sanayi ihracat yapamaz. Yan sanayi yapılabilir ama desteklenmesi gerekir.

Geçen yıl 1.3 milyar dolarlık otomobil ithal etti. parça ithalatını da katarsak bu 2.5 milyar dolar yapıyor. Geçen sene biz bu parayı harcamamalydık. Aslında otomotiv sanayini 1 saat durduramazsınız. Otomotiv sanayini 1 saat durdurabilmenin bedelini bir yan sanayi ödeyemez. Bugün ise otomotiv sanayinin 2 aya yakın gün kaybı var. Bunun faturasını kim ödeyecek?

Türkiye yeni bir ihracat atağına girme-lidir. Türkiye'de şu anda işsizlik var. Ancak dış pazarlara açılacağımız zaman mevcut kapasiteler yeterli gelmiyor.

Geçen yıl Türkiye'de 350.000 otomobil yapıldı. Satılan otomobil 450.000. 2000 yılında 1 milyona yakın otomobil talebi söz konusu. Çözüm; teknolojiye ve insana yatırım yapmaktan geçiyor. Sanayi, korun-

malıdır. Niçin ihracat ithalat işlemleri İzmir'de tamamlanamıyor. Neden yatırım teşvik belgesini Sanayi Odası vermiyor

Turgut CANKILIÇ (BMC Pazarlama Gen. Md. Yrd.): "İç pazarın tekrar harekete geçebilmesi için devletin şu anda uygulamakta olduğu para politikalarını stabil hale getirmesi gerekir. Ağırlıkla yatırım malları üretmekteyiz. Taksitle veya kredili satış yapıyoruz. Şu anda banka kredileri çalışmadığı için özellikle kamyon pazarı tamamen durmuş bulunuyor. Avrupa'ya baktığımız zaman Almanya'da Mercedes ve MAN, Fransa'da Reno, İtalya'da Iveco kendi ülkelerinde tutunduktan sonra ihracata açılmıştır. Fakat bize baktığımızda 1993 yılında hafif araçta 27890 adet ithalat yapılmış. Üretim 31.896 adet olmuş. Demek ki talebin yarısı ithalatta karşılanmıştır.

Ya vergi, ya ihracat!

Hilmi ATILLA (TAYSAD Gen. Sek.): 1980-1990 arasında 10 yıllık dönemde otomotiv yan sanayinde 800 milyar dolar

yatırım var iken, 10 Nisan kararnamesinden bu yana, yani 90-93 yılı sonuna kadar oto yan sanayimizde 1.031 milyar dolarlık yatırım yapılmıştır. Dolayısıyla sektörün ne kadar duyarlı olduğunun bir göstergesi bu yatırım miktarlarının karşılaştırılmasıyla da anlaşılabilir.

Eğer 93'ün sonu, yani 1994'ün başlarında bu kriz gerçekleşme idi yan sanayimiz Nisan ayında 13 trilyon civarında vergi ödeyecek idi. Ancak gelişen olaylar karşısında yan sanayicimiz iki konunun tercihi arasında kaldı. Ya kurumlar vergisi ödenecekli ya da ihracat hamlesine devam edilecek, bu memleketin ihracatını arttırmak için Kurumlar Vergisi'nin cezası göze alınacaktı.

Tabii ki burada firmalar genel bir politika içinde değil, kimisi gözüne cezayı aldı ve Türkiye'nin ihracatını geliştirmeye çalıştı. Ancak kara çarşambaları, cumaları, 5 Nisanları falan bir kenara koyarsak sonuçta 1994 yılıyla beraber Türkiye 70 milyar \$ dış borç ve 400 trilyon liralık iç borçla bu noktalara geldi.

Bu neyi getirdi? Talep azaldı. Azalmaya devam ediyor. Kapasiteler % 40'ın altına düşmeye başladı.

Biz öncelikle diyoruz ki sektörel bazda dış ticaret dengeleri yapalım. Bu anlamda devlete yardımcı olacağız. Belki o zaman devlet bizim derdimizi daha iyi anlama olanağı bulur."

Emine SÖNMEZ (Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı) Otomotiv ihracatında en büyük artış 1991 yılında % 37 oranında kaydedilmiştir. Bununla birlikte otomotiv sanayi içe dönük bir sanayi olma özelliğini korumakta olup, ihracatın üretime oranı sadece % 4 gibi düşük bir orandadır.

Otomotiv ana sanayi ve yan sanayi olarak ihracatı ayrı ayrı incelediğimizde, otomotiv sanayinin esasen lisansör firmalara bağımlı olarak faaliyet gösterdiğini bazı durumlarda lisansör firmaların direk ve indirek kısıtlamaları bazen de ürün kaliteleri nedeniyle ihracat potansiyeli sınırlı bir sektör özelliği göstermektedir. Otobüs ihracatının taşıt araçları içindeki payı % 55 civarındadır. Otomobil ihracatındaki pay ise % 35 civarındadır. Otomobil ihraç ettiğimiz başlıca pazarlar Mısır ve Özbekistan olarak görülmektedir. Otobüs ihracatında ise önemli pazar Özbekistan ve Almanya olarak görünüyor. Otobüs ihracatımızda İsviçre, Fransa ve Almanya gibi Avrupa ülkelerinde ihracat yapılabilir konumda olması Türkiye'nin bu alanda güçlülüğünü göstermektedir.

Midibüs ihracatımız ise genelde düşük bir düzeyde seyretmektedir. Otobüste ihracatın ithalata karşılama oranı % 200 civarında bulunuyor. Bu da bu sanayi kolunun çok başarılı olduğunun göstergesi.

Sanayiden rantiyeye kaynak aktarıyor!

Selim YAŞAR: Toparlamak gerekirse; teknolojik eksikliğimiz olduğu, sadece kur ayarlamalarıyla ihracat yapılamayacağı ortaya çıktı. Oysa 1994'ün haziran ayına gelmiş olmamıza rağmen henüz yatırım teşvik karnamesi yayınlanmadı. Eskiden bu Ocak ayında yayınlanırdı. Stabil para politikalarının olduğu bir ortamın özlemi içindeyiz. Günlük kararlarla, şok tedbirlerle üretim kesiminden rantiyeye kesimine kaynak aktaran politikalarla, sanayinin, "üretimin önünü göremediğinden" çalışmadığı ve talep yokluğu ile karşı karşıya kaldığını söyleyebiliriz.

Bugün döviz kurlarına faizleri yükseltmek suretiyle yeniden baskı yapıldığı, dolayısıyla krizin sebebinin yeniden ortaya çıkma tehlikesinin başgösterdiği bir ortam sanki hazırlanıyor."

Bir izleyici görüşü

Önder KIRAZOĞLU (Reno Yetkili Satıcısı): "Türkiye genelinde otomobil yetkili satıcılarının kurduğu bir örgüt var: OYSD. Bu örgütün Ege bölgesindeki çalışmaları oldukça düzenli. Denizli'den, Balıkesir, Afyon'a kadar bütün yetkili satıcıları kapsayan bir örgüt. Her ay düzenli toplantılar yapıyor, sorunlarımızı tartışıyor, çözümler üretiyoruz. Ancak bunları iletecek yetkili merciler bulamıyoruz. Ben burada OSD genel sekreterinin de olmasını isterdim. Ama sizleri de bulmak şans tabii. OSD ve TAYSAD'ın birlikte hareket etmesi önerildi. Ben buradan bir öneride bulunmak istiyorum; yanınıza OYSD'yi de alın. Çünkü biz olayın ilk cephesindeyiz. Krizin boyutunu ilk hissedilen bizleriz.

Biz OYAK-RENO ve MALIS'e fabrikaları tamamen kapatın ve üretimi durdurun önerisinde bulunacağız. Yoksa Türkiye'de yetkili satış şebekesi diye bir şey kalmayacak. Sektörün hayatta kalabilmesi için iç piyasaya yönelik bir takım tedbirler almak

zorundasınız.

Otomobil eskiden Türkiye'de bir yatırım aracıydı. Oysa şimdi kimsenin aklının ucundan bile geçmiyor. Biz otomobillerden alınan vergi oranının düşürülmesini istedik.

Türkiye öyle bir noktadan geçiyor ki burada hepimiz fedakarlık yapmak zorundayız.

Selim YAŞAR (EBSO Başkanı)

Türkiye'de bir tepkisizlik var. Malesef burada bir çok arkadaşımızın fabrikası kapatılmış, siparişi yok, vergi, faiz kapiya dayanmış. Fakat Ankara'da hangi merciye mektup yazdık diye sorsak pek cevap alamayız.

Japonlar, birlik ve beraberlik içindedir. Almanlar aynı şekilde. Şimdi bizim birlik ve beraberlik içinde olmamız gerekir. Kurmak üzere olduğumuz dış ticaret şirketi 2 ay içinde tamamlanacak. Bu şirkete nitelikli kadrolaralacağız. İhracatı yapamayan firmalar için de ihracat kapısı açılmış olacak.

1980'lerden beri para politikalarıyla IMF paketleriyle Türkiye'de çare bulmaya çalışan bir zihniyet, bu zihniyetle varacağımız nokta işte bugün bulunduğumuz noktadır.

(NOT: Panelin çözülmüş tam metni subemizden edinilebilir.

(Başvuru: Asuman Kayırcı 4220811)

KRİZ VE ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ:

Otomotiv ve yan sanayinde yaşanan kriz hakkında üyelerimizden Ahmet ELÇİK ve Ertan GÜLERHEPŞEN görüşlerini şöyle dile getirdiler:

Ertan GÜLERHEPŞEN (LUKAS)

Krizin aşılması için, oto yan sanayi olarak üretimin insanların kontrolünden çıkarılıp makinelerin kontrolüne alınması gerekir. İşçilik artık ucuz değil. Üretim insan kontrolünde kaldığı sürece düzelmeyecek. Kriz suni bir kriz gibi geliyor bana. 4 ay öncesine kadar böyle bir şey yoktu. Özellikle bankaların yarattığı bir kriz gibi geliyor bana. Bankalar devlete verdikleri gecelik kredi ile ayakta duruyorlar. Geçen yıl 200 bin otomobil imal eden ve bu yıl 250 bin üretim hedefleyen Tofaş, bugüne kadar 30 bin araç yapabildi.

Şu anda ihracata çalıştığımız için iyi durumdayız. Bence Türkiye'nin potansiyeli dünyayla rekabet edecek güçtedir. İhracata ağırlık vermeliyiz.

Ahmet ELÇİK (Cevher Döküm)

Kriz bizde de ağır yaşanıyor. Bundan sonra ne olacak kimse bilemiyor. Krizin neden ortaya çıktığına şaşırıyoruz. Bence tabii suç ağırlıklı hükümette. Milleti panige götürdüler. Halk neden araba alsın. %53 faizle bono satılıyor. KDV'yi %1'e indirirlerse satışlar artabilir. Otomotiv sanayi özendirilmeli. Örneğin bizde herkes ücretsiz izne çıkmaya hazır.

Devlete karşı bir karamsarlık var. Bonoyu ödeyebilecek mi? Eylül-Ekim'de ne olacak. Devletin öncelikle halkın güvenini kazanması gerekir.

Otomotiv Paneli Sonuç Bildirgesi

Günümüz ekonomik kriz ortamından en çok etkilenen sektör otomotiv ve otomotiv yan sanayi sektörü. Bu kriz, ürettiğimizden fazla tüketmemizin sonucu. Dış ticaret dengemiz bozuldu, ithalatımız ihracatımızdan fazla oldu.

Bugün işsizlikle karşı karşıyayız. Geçen yıl 1,3 milyar dolarlık otomobil ithal ettik, parça ithalatını da katarsak 2,5 milyar dolar harcadık, bu parayı harcamamalıydık. Bu yıl Türk otomotiv firmaları üretime ara veriyorlar. Otomotiv Sanayi'nin 1 saat durması yan sanayiden kaynaklanmış olsa, durmaya neden yan sanayi bunu asla ödeyemez. Ekonomik kriz nedeniyle bu ana kadar otomotiv sanayisinde iki aya yakın duruş vardır. Bunun faturasını kim ödeyecektir? Bugünkü olayların karar mekanizması Devlettir. Darboğazın en büyük sorumlusu ise görev yapan hükümetlerdir. Özel sektör sadece söylenenleri yapmak zorunda kaldı. Bugünkü duruma bu şekilde gelindi.

1994 yılının yarısına gelindiği halde henüz 1994 yılı teşvikleri kararnameyi yayınlanmadı. Türk ekonomisi küçülmekte, işsizlik artmakta, faizler yükselmekte. Bu ortamda iş yapmak, çarkı döndürmek olanaksızdır. Devletin bir sanayii stratejisi olmadığından, Türkiye'de iç pazara göre şartlandırılmış bir otomotiv sanayii oluştu. Devlet yılarca otomotiv sanayiini Avrupa Topluluğu'na hazırlanması gereken bir sektör olarak görmedi. Ancak 4 yıl önce otomotiv sanayiini özen gerektiren sektörler içine aldı. İstikrarsız bir ortamda sanayii gelişemedi, ama otomotiv sanayii önderliğinde otomotiv yan sanayide olumlu gelişmeler oldu. Çünkü yan sanayi küçük ölçekte olduğu için şahısların kendi özel teşebbüsleri ile gelişebildi. Bu nedenle Türkiye'de otomotiv sanayii ihracat yapamaz durumdayken yan sanayii bir takım desteklerle ihracat yapabilecek duruma gelmiştir.

Ülkede iç talep çok azaldı. Boş kapasite giderek artmakta. Öte yandan mevcut kapasiteler de uluslararası ihracat için yeterli bulunmamakta. Aslında Türk sanayii yatırım ihtiyacı içindedir. Kar edemeyen bir sanayi nasıl yatırım yapacaktır, nasıl esnek üretim, çağdaş üretim için kapasite yatırımı teşebbüsüne geçebilecektir?

2000 yılında 1 milyona yakın otomobil talebi söz konusu. Eğer otomotiv sektöründe önümüzdeki yıllarda ithalat olmasını istemiyorsak her firma üç yıl içinde kendi mevcut varlığını ikiye katlamak zorunda. Aksi halde Türkiye tekrar ithalata dönmek zorunda kalacak. Sürekli devalüasyonla rekabeti yakalamak olanaksız. İhracat yapacağız diye devamlı devalüasyon yapılırsa Türk emeğinin ucuz fiyatla transfer edilmesine neden olunacaktır. Çözüm; teknoloji ve insana yatırımı yapmaktadır, araştırma geliştirme faaliyetlerine ağırlık vermektir, siyasi ve ekonomik istikrardır. Üreticiler önce kendi ülkesinde kendilerini kanıtladıktan sonra ihracata yönelebilecekler, bu nedenle sanayi korunmalıdır. Alt yapının geliştirilmesi, Devletin günlük politikalarla değil, uzun dönemli stratejilerle sanayiyi yönlendirmesi gerekmektedir.

SÖYLEŞİ

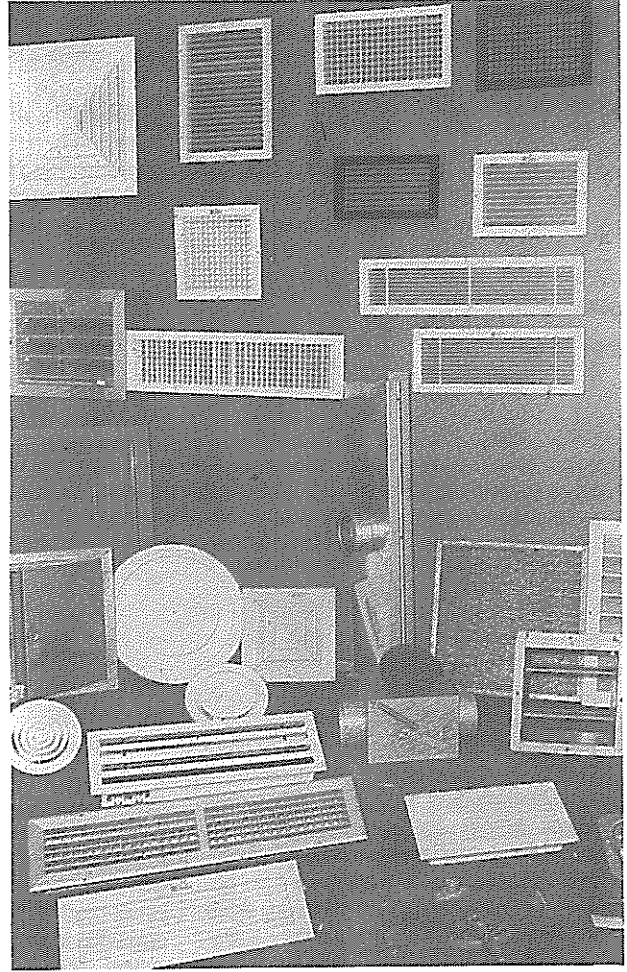
İZMİR 'İ SEVME SANATI

Konuşmacı
Yaşar AKSOY

Tarih : 5 Ağustos 1994 Cuma
Saat : 19.00 - 21.00
Yer : Şube Lokali Ali Çetinkaya Bulvarı
No: 12/1 Alsancak - İZMİR

Menfez Anemostat Filtre Ventilatör Sanayii

- * YANGIN DAMPERİ
- * FAN, ASPIRATÖR
- * KLİMA SANTRALI
- * MENFEZ, DİFÜZÖR
- * DAMPER, PANJUR
- * ANEMOSTAT, FİLTRE

ENDÜSTRİYEL MALZEME &
TAAHHÜT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Ege Tic. Mrk. 1023-7 Sok.
No:2-M Yenisehir - İZMİR
Tel: 457 46 41- 449 48 09

Şubemiz Sekreteryasında başarılı bir organizasyon İzmir Çevre Sempozyumu

□ TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu adına, Şubemiz Sekreteryasında düzenlenen "İZMİR ÇEVRE SEMPOZYUMU" gerçekleştiği iki gün boyunca ilgi gördü.

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından 5 Haziran Dünya Çevre Günü nedeniyle düzenlenen İzmir Çevre Sempozyumu iki günlük yoğun programını kesintisiz ve eksiksiz tamamlayarak başarılı bir organizasyon örneği verdi. Sempozyumun içeriği, bilimsel bir kitap ortaya çıkaracak düzeyde bildiri ve tartışmalarla doluydu.

İlk gün Vali ve Büyükşehir Belediye Başkanı'nın mazeret bildirerek katılmadıkları açılışın hemen ardından başlayan birinci oturumda konu KENT ve ÇEVRE idi. Oturumu yöneten Konak Belediye Başkanı Ahmet SARIŞIN, oturumun açılışında yaptığı konuşmasında belediyenin çevre konusundaki tavrını açıkladı ve odalarla işbirliği yapmaya hazır olduklarını bildirdi.

Temel çatışma Toplum yararı mı? Birey yararı mı?

Oturumun ilk konuşmacısı Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şube Başkanı Oktay EKİNCİ oldu. İkinci; gelişen koşullar karşısında mesleğinin yapılmamasını savunan dünyadaki tek meslek kuruluşu haline geldiklerini belirterek özette şunları söyledi;

"5 Haziran 1972 yılında yayınlanan Dünya Çevre Bildirgesi'nin asıl metni hiçbir yerde okunmuyor. Hatta bu metin unutturulmak isteniyor.

Aslında sorunun özü şudur; bu ülke top-rağı, havası, suyu kamu yararına mı kullanılacak, yoksa kişi yararına mı kullanılıp tahrip edilecek? Dünya Çevre Bildirgesi kamu yararının korunmasından yanadır. Bu nedenle bildirge, sömürgecilik ve ırk ayrımını rededer. Çünkü bu politikalar çevreyi de sömüren politikalar üretmektedir.

Biz bu maddeleri çok özgürce tartışmadık. Dünya bunları ilan ettiğinde biz 12 Mart 1972'yi yaşıyorduk. Sonra 12 Eylül de çevre açısından önemli bir zarar getirdi. 12 Eylül döneminde henüz Anayasa bile yürürlükte değilken, ünlü Turizm Teşvik Yasası çıkartılarak, büyük tahribat yapıldı. İstanbul'da birçok yeri, İzmir'de Hilton'u bu yasa yarattı.

Galeriya bir yargı konusu oldu. İnşaat yargı yoluyla durduruldu. Üstelik, yargı "kamu yararına ağır biçimde aykırıdır" kaydıyla karar verdi.

Son zamanlarda gerilemiş bir süreç yaşı-

□ Yeşiliyle mavisiyle, çağdaş bir İzmir için, çevre sorunlarına sağlıklı çözümler üretilmesi amacıyla düzenlenen sempozyuma 30 konuşmacı katıldı ve 4 oturumda 19 bildiri sunuldu.

Asuman KAYIRICI

yoruz. Yurt dışında meslektaşlarımız, yöneticiler geliyorlar, hayret içinde kalıyorlar. Biz bina yapılmasını diyerek noktaya gelmişiz. Meslek örgütü olarak dünyada tek örneğiz. Fakat nasıl aksini söyleyelim ki! Deniyor su havzasına bina yapalım. Ormana otel, kent'in göbeğine gökdelen, kıyılara yazlık yapılmaya kalkışılıyor. Kamu yararı nerede? Çevre birey çıkarları adına ayrıılmaz şekilde talan edilmeye, geri getirilmeyecek ölçüde yağmalanmaya çalışılıyor.

Mimarlar Odası 12. Genel Kurulunda Oda Başkanı Vedat Dalokay, kıyılarda belli bir kuşağın korunması gerektiğini öneriyor. 9 Ocak 1967 günkü Adalet Gazetesi "Mimarlar Odası'nda komünizm propagandası yapılıyor. Başkan Dalokay özel mülkiyete karşı" diye haber yapıyor ve o rapor sakıncalı raporlar arasına konuyor.

Daha sonra 100 metrelik kıyı yasağı geldi. Ancak bu bile yeterli değil. Ayrıca istisnai durumlar ve yönetmeliklerle buna da uyulmamaktadır.

Son on yılda (1980-1990) 10 milyon köylü kente göçtü

Ziraat Mühendisleri Odası Ege Bölge Sekreteri Ahmet TOMAR, 1950-1980 yılları arasındaki 30 yılda 10 milyon köylü kente göç ederken, 1980-1990 yılları arasında da 10 milyon köylünün kente geldiğini ve göçün giderek daha da hızlandığını söyledi: Köyden kente göç eden insanın toplumsal maliyetinin çok arttığını belirten TOMAR, "öyle ki bu maliyet tarımda destekleme maliyetinin çok üstünde olmaktadır. Göç eden köylü, aldığı tarım kredisini kentte geçekondü edinmek için kullanmaktadır." dedi.

Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Nevzat TUNCA, artık çevre sorunlarına çözüm ararken olaylara ulusal değil uluslararası bir perspektifle yaklaşmak gerektiğini söyledi.

Çevreye rağmen değil, çevreyle birlikte sanayileşme olgusunun planlanması gerektiğini belirten TUNCA, Türkiye'de çevre sorunlarının sanayileşme ile başladığını ve son 15 yılda büyük bir yoğunluk kazandığını kaydetti.

Sanayi kirliliğinin büyük boyutlarda olmasının önemli nedenlerinden birinin eski teknoloji kullanımı olduğunu vurgulayan

TUNCA, yanlış yerleşimin de sanayi kirliliği felaketleri yarattığını söyledi ve Haliç, İzmir, İzmit Körfezlerini buna örnek gösterdi.

Suç betonda mı?

İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Temsilcisi Muzaffer TUNÇAĞ, inşaat mühendislerinin çevre konusunda her zaman en fazla itham altında kalan meslek gruplarından biri olduğunu belirterek, "çevremiz betonlaşıyor" suçlamasının betona yönelik bir haksızlığı da içerdiğini vurguladı ve şunları söyledi:

"Suç betonda mı yoksa plansızlıkta mı? Beton kendi başına zararlı bir karışım değildir. Taş, kum, su, kireç gibi doğal malzemeleri içerdiği için son derece doğal ve doğa dostu bir malzemedir.

Betonu suçlamaya yol açan nedenler nelerdir? Önce plansızlık, çevrenin yağmalanmasını kışkırtan politikalar ve tutumlar, spekülâtiif dürtüler. Oysa betonun akılcı kullanımıyla çevre korunmaktadır. Ayrıca geri dönüşümlü bir maddedir.

Ancak çimento üretilirken bir çevre tahribatından söz edilebilir. Bacalardan toz ve dumanın yok edilmesi sıkı bir denetimle sağlanmalıdır. Alman Profesör Jörk Schlaich'in bir sözü ile bitirmek istiyorum. "Fildişi kulelerimizden çıkmak, siyasi güçlerin bir boşlukta hükmettiği ve sorumsuz baskı gruplarının etkisinde kaldığı ortamlara uzman bilgilerimizi sokmak biz mühendislerin görevidir."

Sanayileşme sürecinde çevre

Başkanlığını Aliağa Belediye Başkanı Hakkı Ülkü'nün yaptığı "Sanayileşme Sürecinde Çevre" konulu ikinci oturumda Şubemiz Temsilcisi Ergun BAYRAK, ülkemizde sanayileşmenin kısa tarihçesini, kamu ve özel sektörün gelişimini anlattı. Dünya ile ülkemizin bir kıyaslamasını yapan Ergun BAYRAK, Türkiye'de "doğurgan teknolojinin" bulunmadığını bildirdi.

Çevre hep en son sırada

Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şube Temsilcisi Cavit KIPÇAK; tüketim ve rahat toplumu olma yolunda, ekonomik, siyasal ve adamsendecilik gibi nedenlerle, sanayileşme içinde çevreyi korumaya yönelik çalışmaların hep en son sırada yer aldığını ve yapılanların da çoğu zaman gerçek çözümden uzak, gözboğamaya yönelik olduğunu söyledi. Nif

Çayının, Gedizin açık lağım gibi akışını Foça'ya giderken Alağa'da çelik işletmelerinden kaynaklanan hava kirliliğini çarpıcı örnekler olarak gösteren KIPÇAK; "Sanayileşme ile birlikte çevre kirliliği olgusunun artması yerel izleme ve kentsel birimlerindeki yetersizlikler ve karmaşa nedeniyle gündeme gelmektedir" dedi. Çevre konusunca çalışma yapan kurum ve kuruluşlarda çevre mühendisi isdihdaminin yetersiz olduğunu veya enson akla geldiğini belirten Cavit KIPÇAK, ileriye dönük çalışmalarda çevre mühendislerinin fonksiyoner bir şekilde süreçte yer almaları gerektiğini vurguladı.

Alternatif enerji kaynaklarına nasıl bakılmalı?

Sempozyumun ikinci gününde ilk oturumun konusu Alternatif Enerji Kaynakları idi. Seferihisar Belediye Başkanı Ethem ÇALIŞ'ın başkanlığını yaptığı oturumda Kocaeli Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Tanay Sıdkı UYAR'ın sunduğu bildiri önemli mesajları içeriyordu. Yrd. Doç. Dr. Tanay Sıdkı UYAR, bildirisinde özetle şunları söyledi: "Yıllardır doğada toplu olarak bulunan hazır enerji kaynaklarını kullanageldik. Bunların rezervleri en fazla bir 100 yıl daha idare edebilir. Petrol o kadar bile kalmadı. Oysa doğada dağınık olarak bulunan, güneş, rüzgar ve jeo termal gibi kaynaklar geniş ufuklar sunmaktadırlar. Şu anda bunların teknolojileri pahalı gelse de diğer enerji kaynaklarının toplumsal maliyetleri hesaplandığında tartışılmaz üstünlükleri sözkonusudur.

Rüzgar, güneş, jeotermal bir ütopya değildir artık. Bir nükleer santraldan elde edebileceğiniz enerjisi bugün 25.000 rüzgar tribünü ile elde etme şansınız var. Ve bu tribünler artık ticari olarak üretilmektedirler. 1993'de Kalifornia'da 1 milyon kişinin tüm elektrik ihtiyacı rüzgar enerjisi ile karşılanmaktadır. Yaklaşık 10 yıldır rüzgar enerjisini gündeme getirmeye çalışıyorum. 1986'da kurmaya başladığım test laboratuvarını kapattım. Japonların 1995'de teknolojilerinde kullanacaklarını açıkladıkları kömür su karışımı işletmelerini önerdiğimde TTK'dan bana inanılmaz bir cevap geldi. TTK yetkililerine göre böyle bir enerji kaynağı ve teknolojisi yoktur.

Alternatif enerji kaynaklarının ticari olduğunu kamu görevlilerine ve kurumlarına anlatabilmenin olanağı maalesef yok. 60 milyona çevre andı imzalatmaya kalkışan zihniyetin, alternatif enerjilere gözü, kulağı, kısıacası bütün duyuları kapalıdır.

TEK'in eli kolu bağlı

TEAŞ'den sempozyuma katılan Gülnur ŞENOCAK, elektrik kurumunun alternatif enerjiler için birşeyler yapabilmesinin var olan koşullar içinde çok zor hatta olanaksız olduğunu belirterek, yurt dışında kurulan rüzgar çiftliklerini ve türbünleri diyalarmı izleyicilere sundu. Genel bir enerji planlaması yapılamadığını kaydeden Şenocak, "yumruğunu masaya kim daha hızlı vuruyorsa onun dediği oluyor" dedi.

İlk gün oturulacak yer bulunmayan salon, ikinci gün de kalabalıktı.

E.Ü. Güneş Enerjisi Enstitüsü'nden Doç. Dr. Ali Güngör ise güneş enerjisi ve ülkemizin bu enerji türündeki potansiyeli hakkında bilgi verdi. Güneş pillerinin ticari olarak kullanımına geçildiğini, merkezi ısıtma ve soğutma sistemleri kurulduğunu belirten Doç. Dr. Güngör, ancak ülkemizde bu enerjinin kullanımının son derece sınırlı ve yetersiz olduğunu vurguladı. Mimarların güneş enerjisi kullanılabilecek mimariye önem vermelerini isteyen GÜNGÖR, ayrıca ülkemizde enerji israfının hat safhada olduğunu kaydetti. İzmir'deki 100 m²'lik bir konutta da Erzurum'daki 100 m²'lik bir konutta da aynı yakıtın tüketildiğini belirten Ali GÜNGÖR, bu durumun enerji israfına en büyük kanıt olduğunu kaydetti. Güngör'ün verdiği bilgiye göre güneş enerjisi konusunda güneşi olmayan ülkeler daha çok çalışıyorlar.

Jeoloji Mühendisleri Odası İzmir Şube Temsilcisi İ. Hakkı Karamandere ise, bildirisinde jeotermal enerjisi anlattı ve ülkemizin bu kaynak açısından zenginliği hakkında bilgiler verdi.

Şubemizden Dr. Mühendis Erol ER-TAŞ da konuşmasında alternatif enerji kaynaklarına yönelmenin sosyal, çevresel ve ekonomik zorunluluğuna değinerek, yapılabilir tasarrullar üzerinde durdu.

İzmir Körfezi'nde son durum

İkinci günün son oturumunda İZMİR Körfezi tartışıldı. Körfez çamurunun tehidi altında yaşayan Urla İlçesinin Belediye Başkanı Bülent BARATALI'nın yönettiği oturumda İZSU Genel Müdürü Erol İNAN; körfezin 5 yıl aradan sonra yeniden gündeme girerek tartışılmasının sevindirici olduğunu bildirdi ve unutulmuş bu sorunun çözülebilmesi için en az 3 yıla ihtiyaç olduğunu kaydetti. 5 yıl boyunca İZSU'nun Büyük Kanal Projesinde yapması gereken hiçbir ihaleyi yapmadığını, yapıların da iptal edildiğini belirten Erol İnan, tüm bu çalışmalara 5 yıl önce bıraktıkları yerden yeniden başlanacağını söyledi.

İller Bankası 3. Bölge Müdürü Sevil OK ise, bankanın Büyük Kanal Projesi'nde kredilendirdiği bölümlerin aksmadan sürdü-

rüldüğünü ve 2 yıl sonra kendilerinin sorumluluğundaki tüm çalışmaların biteceğini söyledi.

Prof. Dr. Orhan USLU, Körfezin kirlilik yükleri hakkında bilgi vererek izleyenlerin içine serin sular serpen müddeli haberi de dile getirdi. Uslu'ya göre İzmir Körfezi ölmedi, yaşıyor. Çünkü Körfezde oldukça iyi bir su karışımı ve su alışverişi var. Üretilen kirlilik belli bölgelerde kalmıyor enaz iki, en çok dokuz günde tüm körfeze dağılıyor. Kış aylarında düzenli olan bu alışveriş, yaz ayında ısınan havalarda daha çok yüzeysel hareketlere dönüşüyor. Prof. Uslu, yediğimiz balığın % 50'sinin körfezden olduğunu ve içinde ağır metaller bulunduğunu belirterek, ancak bu metallerin henüz insan sağlığına zarar verecek oranlara ulaşmadığını kaydetti.

Çevre İl Müdürü Nilgül GÜLTAY, İzmir Körfezi Nasıl Kurtulur konulu yarışmada 1.lik kazanan "İzmir Körfezi Kurtulur" adlı kitabından örnekler verdi. Kitabın başlığını inanaarak koyduğunu kaydeden Gültay, 94'de İzmir Körfez Yönetimi kanun teklifinin valilikçe hazırlanmış ve komisyonlarda görüşülmeye başlanmış olduğunu belirtti.

Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şb. Temsilcisi Oya Gürel ise, çevre korumasının tüm politikalar üstü bir yeri olması gerektiğini, gizli bilimcilik yapılmaması gerektiğini ve Körfezle ilgili tüm verilerin ve gelişmelerin bir veri bankasında toplanmasının yararlı olacağını söyledi.

Yerel Yönetimler ve Çevre

Sempozyumun panel bölümü 11 Haziranda İlçe Belediye Başkanlarını ve oda temsilcilerini biraraya getirdi. Karşıyaka Belediye Başkanı Kemal BAYSAK, Foça Belediye Başkanı Nihat DIRİM, Bornova Belediye Başkanı Aysel BAYRAKTAR, İzmir Barosu Temsilcisi İbrahim ARZUK, İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı Mehmet KARCI ve Mimarlar Odası İzmir Şb. Başkan Yrd. Levent GEDİZLIOĞLU'nun katıldığı panel tartışmaları ile oldukça ilginç bir platform oluşturdu.

GECE YARISI SAYIKLAMALARI

Aylardır dört gözle beklenen tatil, nihayet başladı... Aman bir rahatladık, bir hafifledik! Böyle bütün bir yılın yorgunluğunu atmak isteyenler-istemeyenler dilediğince tatil yapabilir. Önceden yer ayırtınız mı? Florida, California, Hawai, Kanarya adaları, bilemediniz Cannes sahilleri, hiç olmazsa Bodrum, Marmaris felan, nankörlük etmeyin, bir yer beğenin; Stres atın, bronzlaşın, kitap-mitap okuyun, kafanızı dinleyin, işmiş-güçmüş düşünmeyin artık, şimdi dinlence zamanı! Evdekiler merak eder, nerede kaldın, geçiklin diyen yok, sabah 07.00'de kalkmak, 8-9 saat kafa-kol patlatmak yok, şu söyle olmuş, bu böyle, ne olmuş, olmamış diyen yok, vır-vır yok, dır-dır yok; su parası, elektrik parası, yol parası, kira parası, yemek parası, zart parası, zurt parası yok. (Zaten para yok!)

Deniz, güneş, kum, mavi yolculuk, yeşil körfez, kahverengi toprak, açık hava, bol gıda, sessizlik (hişt hişt sakın ol / sinirlere hakim ol; mırıldanılabilir), mırılanmak, miyavlamak, sürüklenmek, sürünmek, okşamak, okşanmak; hüüp! çok sıcaakk....., demek serbest; Sizi bekliyoruz...

★ ★ ★

- Abi, milyonlarca işsize üç ay içinde yarım milyon daha katılmış ya; daha niye işten atıyorsunuz ya, bak bedava bile çalışacaklar, maksat iş olsun, atmasanız olmaz mı? hıı, olmaz mı hıı?

-Ne diyelim kardeşim, bana ne ya, ben dert babası mıyım şimdi, ne yapalım, ekono-

M. K. S.

mi bozuk-mozuk işte, kriz-mriz, siyaset-miyaset, bende iş mi varmış ki verelim, iş versinler yapalım, iş yapınlar verelim... Ne olacak o kadar araba-maraba, buzdolabı-muzdolabı, televizyon, turşusunumu kurulum;atsan-atılmaz, satsan-satılmaz, kredimredi, bono-mono, hazine faizi-maizi, kırkayak, yeşiller, şeriat-meriat, notumuz eksik, botumuz bile yok; atmasak da beslesek mi, allah bana, ben onlara, ben onlara, onlar bana, biz bize, onlardan bize ne, sizlere ne? Verdiler de almadık mı, bak bedava-medava tatil, ben yapamıyorum, onlar yapıyor, daha neler yapıyor?

Acele iş arıyorum... İş verebileceklerin insaniyet namına işçisini de göndermeleri ricasıyla! (Ne iş olsa yaparız, abi!)

★ ★ ★

Bak bir Fener şampiyon olacaktı ki görecektiniz, ne kriz kalırdı, ne mriz; Fener şampiyon olursa ekonomi düzeler, halk mutlu olur, ülkede huzur - muzur artar, iş kazaları azalır, verim yükselirdi... Türkiye için Fener'in şampiyon olması gerekli, önümüzdeki sezon da olmazsa, neler olur kestiremiyorum... Felaket, felaket! (Çok ciddiymi!)

★ ★ ★

Ama, bay'an diyor ki; "Ekonomi tıkrında-mıkırında, kriz yok, bunalım yok, (mriz var, mariz var) herşey yerli yerinde, niye gizli-mizli yemek yerler, beni çağırmaslar, istedikler de vermedik mi, verdik de almadılar mı,

sattık-savdık, satılamayanlar elimizde kalmadı, kayboldu, şeytan aldı-götürdü, satmadan getirdi, ne yapak-ne edek, anlamadık gittil...

"E" de bakayım "aaa!", bir de "K" de, "yyy...ye ye...", şimdi de "O", "coy... ceoy... eyoe... oeoye!" İşte .bu kadar basit aslında; ahh şimdi Florida'da olmak vardı anasını satayım, Houston'da balık-ekmek yemek, uçurana hadi gidelim demek... Ver elini Boston-Celtics, Chicago Bulls, New York Knicks, falan - filan... Şimdi oralarda olmak vardı yaa!

Ahh... ahh onlar şanslı,şimdi bütün yaz keyif çatacaklar; ya ben... ya ben... ben... ben... onları düşünmekten... gözüme uyku girmeyecek... hik... mik... (gözüme birşey kaçtı...)

Şimdi cesur olmalıyız... Bu iş ya olacak, ya olacak; ya bitecek, ya bitecek; işte o kadar, bu kadar, şu kadar, ne kadar?,,

14.6.1994 Cumhuriyet

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ EĞİTİM MERKEZİ

- ✓ Eğitim Merkezimizde sürdürülmekte olan Bilgisayar Kurslarında 4 adet 80486 DX 33 1 Adet 80386 DX33, 1 adet 80386Sx16 bilgisayarımız ile yeni sınıflar oluşturulmaktadır.
- ✓ Kursları başarıyla tamamlayanlara "MMO Kurs Katılım Belgesi" verilmektedir.
- ✓ Üniversite öğrencileri ve yükümlülüklerini yerine getiren TMMOB ve meslek odaları üyelerine indirim uygulanmaktadır.
- ✓ Kontenjanlar sınırlıdır.

bilgisayar

KURSLARI

Bilgisayar Kurs	Toplam Ders Saati	İndirimli	Diğer
DOS-LOTUS-D BASE	40	1.250.000.- TL.	1.550.000.- TL.
DOS-QPRO-D BASE	40	1.250.000.- TL.	1.550.000.- TL.
WINDOWS- Excel Super Base	40	1.350.000.- TL.	1.650.000.- TL.
WINDOWS- Excel WINWORD	40	1.350.000.- TL.	1.650.000.- TL.
AUTOCAD R 11	40	1.600.000.- TL.	2.000.000.- TL.
C	40	1.250.000.- TL.	1.550.000.- TL.
PASCAL	40	1.250.000.- TL.	1.550.000.- TL.

Atatürk Cad. No: 422 K: 3-4 Alsancak - İZMİR (Alsancak Garı Karşısı) Tel: 422 57 56 - 463 27 25